

Ankara Belediyesine, arsa ve arazisinden belli bir kısmının mesken yapacaklara 2490 sayılı Kanun hükümlerine bağlı olmaksızın ve muayyen şartlarla tahsis ve temlik yetkisi verilmesi hakkındaki 5218 sayılı Kanuna ek Kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu (1/533)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 92-7,6-1236

4 . IV . 1949

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 17 . III . 1949 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan 5218 sayılı Kanuna ek kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu saygularıyla arz ederim.

Başbakan

Ş. Günaltay

Gerekçe

Yersiz, yurtsuz vatandaşları mesken sahibi yapabilmek için 5218 sayılı Kanun ile gerekli hükümler tesis olunmuştur.

Belediyeler, Kanunun yayımını mütaakip kendilerine yükletilen güvenleri derhal ve hassasiyetle ele almış bulunmaktadır.

Ancak bu mevzuda tesisi derpiş edilmiş bulunan nizamın, ilk tatbikatı sonucunda gayrimenkullere tecavüz edilmek suretiyle ihlâline devam edildiği, imar plânlarına riayet gösterilmediği ve büyük şehirlerimizde kaçak, ruhsatsız bina inşaatının daha hızlandığı müşahade ve tesbit edilmiş bulunmaktadır.

Bu durum karşısında Hükümet gerekli seri ve müeyyideli tedbirler almak zaruretini kesin olarak hissetmiş ve bu maksatla hazırlanmış olan kanun tasarısının birinci maddesiyle, belediye sınırları içinde ruhsat almadan veya ruhsat alınmakla beraber inşaat ve tadilat projeleri tasdik edilmeden yapılan ve ıslahı kabil olmıyan her türlü inşaatın fen dairesinin mütalâası alınarak belediyelerce derhal yıktırılması, yıkım masraflarının inşaat sahiplerinden tahsil edilmesi, başkalarının mülkü üzerinde yapıldığı takdirde derhal yıktırılmakla beraber inşaat sahiplerinin ayrıca sulh mahkemesi kararıyla hafif para cezasına mahkûm edilmeleri, ikinci madde ile bu gibi kanunsuz inşaatın kontrolünü deruhde eden ve inşaatla bilfiil çalışan teknik elemanların hafif para cezasına çarptırılmaları ve bir seneye kadar meslek ve sanattan menedilmeleri ve bilhassa üçüncü madde ile kanunun tatbikiyle ilgili memurların bu hallere iştiraki halinde bunlar hakkında daha yüksek cezaların uygulanması sağlanmıştır.

Tasarının dördüncü maddesi ile, birinci maddede söz konusu olan inşaatın kanunen yapı telâki edilmeyerek kamulaştırma sırasında enkaz sayılması ve beşinci madde ile de bu kanun hükümlerinin Ankara Belediyesi sınırları içinde 5218 sayılı Kanunun yayımı tarihinden itibaren yapılan

inşaatı da şâmil olması derpiş ve 5218 sayılı Kanun hükümleri teyit edilmiş, mülkiyet hakkına tecavüzün kesin ve müstacel olarak önlenmesini ve imar plânlarının sadakat ve selâmetle uygulanmasını sağlamak maksadıyla tasarı düzenlenerek sunulmuştur.

İçişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

İçişleri Komisyonu

Esas No. 1/538

Karar No. 38

31 . V . 1949

Yüksek Başkanlığa

İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 17 . III . 1949 tarihli kararıyle Büyük Meclise sunulan 5218 sayılı Kanuna ek kanun tasarısıyla gerekçesi İçişleri Komisyonunda incelendi.

Tasarının tümü üzerine görüşüldükte Hükümet gerekçesinde beyan olunan sebepler esas itibariyle yurdun merkezinde ve bütün il ve ilcelerimizde yapı nizamını ve intizamını enerjik bir itina ile korumayı istihdaf eylediğine göre bu konunun kanunlaştırılması zaruri görülmüştür.

Ancak tasarının konusu bir taraftan ruhsatsız yapıların yıkıtılmasını, kısmen de Yapı ve Yollar Kanununun 13 nci maddesinin değiştirilmesini tazammun ettiği cihetle kanunun unvanı ona göre değiştirilerek bir de tasarının mahiyeti bakımından uygulanma sahasının Belediye teşkilâtı bulunan yerlere teşmili muvafık görülerek maddelere geçildi.

Birinci madde 22 90 sayılı Belediye Yapı ve Yollar Kanununun 13 nci maddesinin değiştirilmesini mutazammın ve bütün bu kanun şâmil olduğu yerlerde uygulanacak hükümleri ihtiva etmek gerekeceğine göre ilk fıkralar Yapı ve Yollar Kanununun bütün diğer hükümleriyle mütenasip ve insicamlı olarak tesis edilmiş ve kendi arazisine yapı yapanların tâbi olacağı hükümler, formalite ve müeyyideler o yolda tesis edilmiş ve başkasının arazisine ruhsat-

sız yapılan yapılar hakkında Hükümetin birinci maddesinin son fıkraları aynen kabul ve iktibas edilmiştir.

Hükümet metnindeki ikinci ve üçüncü maddeler aynen kabul edilmiştir.

Bu tasarıda bahis konusu olan müeyyideler enerjik bir hamle ile uygulandığı takdirde Hükümetin dördüncü maddesindeki tedbire ihtiyaç kalmıyacağı gibi vatandaşın mülkiyet ve tasarruf hakkı bakımından çok ağır görüldüğü cihetle bu 4 nci madde tayyedilmiştir.

Tasarının 5 nci maddesi geçici madde olarak aynen kabul olundu.

Tasarının 6 nci maddesi yukarıda arz olunan sebeple tayyedildi.

Tasarının 7 ve 8 nci maddeleri 4 ve 5 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Bu suretle tasarının tümü çoğunlukla kabul edilmekle Yüce Kamutaya arz olunur.

İçişleri Kom. Başk.	Başkan V.	Sözcü
Tekirdağ	Çoruh	Kars
C. Uybadın	A. Tüzün	A. Eyidoğan
Kâtip		
Balıkesir	Antalya	Giresun
F. Tiritioğlu	R. Kaplan	E. Dizdar
Giresun	Gümüşane	Muş
T. Ekmen	A. K. Varınca	H. Onaran
Niğde	Ordu	Siird
S. Süer	H. Şarlan	L. Yavuz

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

5218 sayılı Kanuna ek Kanun tasarısı

MADDE 1. — Belediye sınırları içinde olup sahibinin tapulu mülkü olan arsalar üzerinde ruhsat almadan veya ruhsatı alınmış olup da inşaat ve tadilat projesi tasdik ettirilmeyen yapılan her türlü inşaatın yapı, imar ve sağlık mevzuatına aykırılığı düzeltilmediği takdirde sahiplerinden ruhsatname harcı belediyelerce cezalı olarak üç misli üzerinden alınır.

Bu nevi inşaatın tashih edilmesi için belediyelerce teknik icaplara göre muayyen bir mühlet verilir. Bu süre içinde gerekli tashihler yapılmadığı takdirde inşaat, düzenlenecek tutanaklar üzerine fen dairesinin mütalâası alındıktan sonra belediyelerce derhal yıktırılır ve yıkım giderleri inşaat sahiplerinden Tahsili Emval Kanununa göre tahsil edilir.

İnşaat başkasının mülküne tecavüz suretiyle olduğu takdirde düzenlenecek tutanaklar üzerine belediyelerce derhal yıktırılır ve aynı zamanda ilgililer hakkında Sulh Mahkemelerince hafif hapis ve yüz liradan eksik olmamak üzere hafif para cezası hükmolunur.

Ancak, inşaat arsa sahibinin rızasıyla ve iyi niyetle yapılmış bulunduğu iddia ve bu husus noter senediyle tevsik edildiği takdirde bu nevi inşaat hakkında da birinci fıkra hükmü uygulanır.

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Ruhsatsız yapıların yıktırılmasına ve 2290 sayılı Belediye Yapı ve Yollar Kanununun 13 ncü maddesinin değiştirilmesine dair Kanun tasarısı

MADDE 1. — 2290 sayılı Belediye Yapı ve Yollar Kanununun 13 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 13. — Ruhsatname almadan başlanılan yapılar Belediyelerce derhal durdurulur. Yapı esas itibariyle mahzurlu görülmezse plânların tasdikı cihetine gidilmekle beraber yapı denetleme harcı dört kat olarak alınır.

Yapı esas itibariyle mahzurlu bulunur ve bu kanun hükümlerine uygun görülmezse yıktırılır.

Ruhsatname alındığı halde hükümlerine riayet edilmeksizin devam eden yapılar derhal durdurularak ruhsatname hükümlerine muhalefetin derecesine göre aşağıdaki tarzda muamele yapılır:

A) Eğer ruhsatname hilâfına yapılan işler mahzurlu görülmez ve bu kanun hükümlerine aykırı bulunmazsa tasdik edilmekle beraber yapı denetleme harcı dört kat olarak alınır.

B) Yapılan işler esas itibariyle mahzurlu ve bu kanun hükümlerine aykırı görülürse bu mahzurlar ve aykırılıklar ıslah ettirilir. İslah edilmeyecek halde ise yıktırılır.

C) Beldenin imar plânına göre yola ve meydana veya âmme hizmetlerinden birine tahsis edilmiş her hangi bir yere tecavüz eden kısımlar yıktırılır.

D) Arsanın plâna uygun olmamasından dolayı yazı ile men edildiği veya müsaade edilmediği halde devam edilen yapılar da yıktırılır.

Yukarıki fıkralar hükmüne göre yapıların yıktırılması hakkında belediye encümenlerince verilecek kararlar yapı sahiplerine yazı ile tebliğ olunur. Bu karara karşı yapı sahipleri yedi gün içinde mahallin idare heyetine itirazda bulunabilirler.

İdare Heyeti kararları yedi gün zarfında Danıştaya müracaatla temyiz olunabilir.

Gerek idare heyetleri ve gerekse Danıştay, müracaatları 31 gün içinde karara bağlamak mecburiyetindedir.

Belediye encümenlerince yıkma kararı verilmesi halinde yapılar yıkılma kararlarının kesin-

MADDE 2. — Belediyeye karşı inşaatın fen-nî sorumluluğunu deruhte etmiş olanlar bunu tasdikli projesine göre yaptırmakla ve ruhsata aykırı yapılan inşaatı derhal belediyeye bildirmekle mükelleftirler. Belediye komisyonları bu mükellefiyeti yerine getirmiyen fen ve meslek memurlarını bir yılı geçmemek üzere belediye sınırı içinde meslek ve sanatını yapmaktan men etmeye yetkilidir. Bunlar hakkında ayrıca düzenlenecek tutanaklar üzerine Sulh mahkemelerince yüz liradan az olmamak üzere hafif para cezası hükmolunur.

MADDE 3. — Ruhsatsız veya ruhsata aykırı inşaatı yapanlar veya başkasını bu türlü inşaatı teşvik edenler veya kolaylık gösterenler bu konunun uygulanmasıyla görevli memurlardan iseler, bu cihet şiddet sebebi sayılarak haklarında yetkili makamlarca Türk Ceza Kanununun 240 nci maddesi hükmü uygulanır.

MADDE 4. — Belediyeden ruhsat almaksızın veya ruhsat alıp da tadilat projesi tasdik ettirilmeden ruhsata aykırı olarak yapılmış olan yapılar belediye hizmetleri bakımından yapı sayılmaz. Bu gibi yapıların, kamulaştırma sırasında kıymetleri enkaz bedelini geçmez.

MADDE 5. — Belediye sınırları içinde 5218 sayılı Kanunun yayımı tarihinden sonra ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak yapılmış yapıların tesbit edilecek mühlet içinde yıkılıp kaldırılması belediye tarafından sahiplerine bildirilir. Bunun için verilecek mühlet altı aydan az olamaz. Verilen mühlet içinde sahipleri tarafın-

leşmesi sonuna kadar belediye zabıtası tarafından tahliye ettirilir. Belediye zabıtasına karşı koynlar hakkında gerekirse Devlet zabıtası tarafından zor kullanılır.

İnşaat başkasının mülküne tecavüz suretiyle olduğu takdirde düzenlenecek tutanaklar üzerine belediyelere derhal yıktırılır ve aynı zamanda ilgililer hakkında sulh mahkemelerince hafif hapis ve 100 liradan eksik olmamak üzere hafif para cezası hükmolunur.

Ancak, inşaat arsa sahibine rızasıyla ve iyi niyetle yapılmış bulunduğu iddia ve bu husus noter senediyle tevsik edildiği takdirde bu nevi inşaat hakkında da birinci fıkra hükmü uygulanır.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Hükümetin beşinci maddesi Geçici Madde olarak kabul edilmiştir.

Hü.

İçiş. K.

dan yıkılıp kaldırılmıyan yapılar hakkında bu kanunun birinci maddesi hükümleri uygulanır.

MADDE 6. — Bu kanun hükümleri 5218 sayılı Kanunun 12 nci maddesindeki işlemleri tekemmül ettirmiş olan belediye sınırları içinde uygulanır.

MADDE 7. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan <i>Ş. Günaltay</i>	Devlet Bakanı Başb. Yardımcısı <i>Nihat Erim</i>
Devlet Bakanı <i>N. E. Sumer</i>	Adalet Bakanı <i>Fuad Sirmen</i>
Millî Savunma Bakanı <i>H. Çakar</i>	İçişleri Bakanı <i>E. Erişirgöl</i>
Dışişleri Bakanı <i>N. Sadak</i>	Maliye Bakanı <i>İ. R. Aksal</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>T. Banguoğlu</i>	Bayındırlık Bakanı <i>Ş. Adalan</i>
Ekonomi ve Ticaret Bakanı <i>C. S. Barlas</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Dr. K. Bayizit</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı <i>Dr. F. Ş. Bürge</i>	Tarım Bakanı <i>Cavid Oral</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Dr. Kemal Satır</i>	Çalışma Bakanı <i>Reşat Ş. Siner</i>

MADDE 4. — Hükümetin 7 nci maddesi 4 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Hükümetin 8 nci maddesi 5 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.